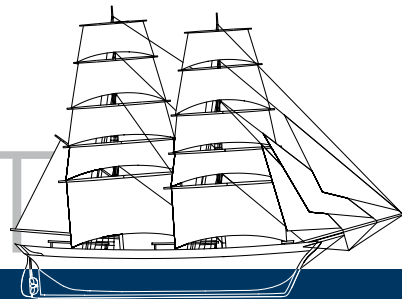

BRIGGEN TRE KRONOR BLADET

NUMMER 2 • HÖSTEN 2021

Glimtar från
säsongen 2021

Göteborg hälsade
på i Stockholm

Från biblioteket
i Skurup till
brassarna på briggen

Välkommen med i
vår volontärgrupp
Öppet Skepp!

Fredrik Henrik
af Chapman 300 år

Elin Rudolph och Esther
Krantz beslår undermärs,
14 september.

FOTO: ERIK SELIN

Vilken seglings-sommar vi fick!

Efter förra sommarens sena start på grund av Corona kom vi i år i gång nästan i vanlig tid med våra sommarseglingar. Att det fanns ett uppdämt behov av att följa med och segla med oss märktes direkt och vi har haft mer eller mindre fullbokade seglingar under hela sommarsäsongen. Heja alla som gjorde det möjligt att trots lite ringrost få upp ett fint tempo i att göra fartyget redo.

Spännande seglingar och hamnar har vi besökt, bland annat aktiviteter med *Ostindiefararen Göteborg* som gästade Stockholm i augusti, och förstås som vanligt stort fokus på att genomföra våra ungdomsseglingar som är mycket uppskattade och gör skillnad för varje ungdom, och förstås också skapar stort värde för oss, för besättning och volontärer.

Fartyget skulle varit med i Tall Ships Race som tyvärr blev inställt och vi genomförde i stället några ungdomsseglingar med liknande tema. Bland annat hade vi praktikanter med till Visby som fick en lärorik seglats till Gotland. För Tall Ships Race får vi stöd och bidrag från olika håll och de medel som inte använts under sommaren kommer gå vidare till ungdoms-praktikant-aktiviteter framöver.

Att möta nya människor, få nya intryck och uppleva saker tillsammans är några av livets viktigaste beståndsdelar för att trivas och må bra, och efter dessa pandemitider känns det fantastiskt att vi återigen kan vara en samlingspunkt för många.

PS. Jag fick möjlighet att få en visning av Göteborg under en frukost och det var imponerande att se och kändes roligt att få höra mer om deras rutt under 2022 med flera stopp i Asien för att landa i Shanghai på sista benet. Extra roligt att vi också i briggens manskap har tidigare ostindiefarare med hos oss. ■

Josefin, ordförande Föreningen Briggen Tre Kronor

josefin.sollander@briggentrekronor.se
foreningen@briggentrekronor.se

BRIGGEN TRE KRONOR

CITERA OSS GÄRNA MEN ANGE KÄLLAN! COPYRIGHT RESPEKTIVE SKRIBENTER OCH FOTOGRAFER. TEXT- OCH BILDMATERIAL ÄR TILLHANDAHÅLLNA IDEELLT. REDAKTIONEN FÖRBEHÅLLER SIG RÄTTEN ATT REFUSERA ELLER REDIGERA I TEXTBIDRAG. BRIGGENBLADET PRODUCERAS MED MILJÖVÄNLIGAST TÄNKBARA TEKNIK. TRYCKERIET ÄR SVANENMÄRKT OCH FSC-CERTIFIERAT (FOREST STEWARDSHIP COUNCIL). ISSN 2002-3502

BRIGGENBLADET GES UT AV FÖRENINGEN BRIGGEN TRE KRONOR

• ANSVARIG UTGIVARE OCH REDAKTÖR PER BJÖRKDAHL • E-POST: bladet@briggentrekronor.se
• WWW.BRIGGENTREKRONOR.SE • MEDLEMSKONTAKT: foreningen@briggentrekronor.se • 08-545 024 10
• ÖRLOGSVÄGEN 11 • KASTELLHOLMEN • 111 49 STOCKHOLM • TRYCK ÅTTA.45 TRYCKERI AB

Östersjödagarna i Stavsnäs

Expedition Rädda Östersjön och Briggen Tre Kronor arrangerade Östersjödagarna i Stavsnäs vinterhamn 10 - 12 september.

Under dessa dagar fick besökarna veta mer om Östersjöns tillstånd, besöka fartyget, lyssna på föreläsning med Linda Kumblad från Östersjöcentrum på Stockholms Universitet, njuta av musik, träffa bygdens föreningar och även få möjlighet att segla med på två kortare "prova-på-seglingar" med *Tre Kronor af Stockholm*. Värmdö hamnar presenterade bland annat den nya gästhamnen och sina framtidsplaner att bli "Skärgårdens mötesplats".

Evenemanget invigdes av kommundirektören i Värmdö, Cecilia Leijon, och var ett samarbete med bland annat Värmdö hamnar, Skärgårdsradion, Rotary Värmdö, Kulturarv Djurhamn, Skärgårdsmuséet, Vindö byggarbetsråd och Byalaget. ■ /PB

Elever från Stockholms Hotell- och Restaurangskola gjorde studiebesök och kapten Leo Eckerman berättade om verksamheten och fartyget.

FOTO: JIMMY HANSEN

One Water Race

"Världens tuffaste uthållighetstävling med Östersjöns miljö som fokus"

Nästa år går starten för vad som kan vara världens tuffaste tävling där deltagarna utan avbrott ska simma och springa från Arholma till Landsort, en sträcka på 25 mil. Expedition Baltic Sea och Briggen Tre Kronor samverkar med One Water för att lyfta frågan om tillståndet i våra hav.

Under 24-26 augusti genomfördes en pilot-tävling, ett slags test, med ett femtontal träningskompisar till initiativtagaren **Thomas Ogander**. Under tävlingen fungerade *Tre Kronor af Stockholm* som stabsfartyg och en del av racets kommunikationsplattform. Planen är att "One Water Race" blir en årlig tävling på en helt ny nivå inom långdistansidrotten från och med 2022. Tävlingen ska generera uppmärksamhet för Östersjön och exponera Stockholms skärgård.

Mer om One Water Race finns på YouTube, onewaterrace.com och även TV4/ Sportkanalen, Sverige springer del 2, säsong 9. ■ /PB

Fem dagar segling med ungdomar från Fryshuset

Fem grupper med ungdomar från Fryshuset i Husby seglade med *Tre Kronor af Stockholm*, måndag – fredag andra veckan i augusti. Sammanlagt 77 personer med ledare.

Flera deltagare uttryckte tacksamhet över att få komma till en helt okänd miljö och över att få träffa och lite lära känna svenska unga och vuxna. Seglingarna bekostades med anslag från fonder och stiftelser. ■ /PB

FOTO: ALICE EDWALL

Glimtar från säsongen 2021

"Jag var ombord på skolfartyget *Gratitude* och vi var på väg från Fårö till Utö. När vi lämnade Fårö såg vi *Tre Kronors AIS* och eftersom jag känner några av de som var ombord då tänkte jag att det kunde vara trevligt att mötas. Sen gjorde den tjocka dimman att vi fick vara väldigt försiktiga när vi närmade oss men det blev en väldigt häftig upplevelse när ni dök upp ur dimman. Våra elever blev väldigt imponerade och det blev en fin avslutning på dagen." /Erik Selin
I *Tre Kronors* loggbok 14/7: Vid 22:00, "Möter *Gratitude* i dimma"

I slutet av juli gästade den numera brittiska briggen *Eye of the Wind* Stockholm. Det blev både lite samsegling och umgänge vid kajen på Kastellholmen. Foto: Intendenten och *Eye of the Wind*.

Dmitrij Karpenko tog den här läckra flygbilden på *Tre Kronor* vid Sandhamn i somras.

Johan Svensson tog den här vackra bilden och spegelbilden på *Tre Kronor* redan vid fem över sex på morgonen den femte juni.

Göteborg hälsade på i Stockholm

Ostindiefararen Göteborgs segling i år är den första sedan 2015. Besöket i Stockholm 26 augusti till 4 september kallar rederiet startpunkten på Asienresan 2022. Årets segling från Göteborg till Stockholm och tillbaka är en viktig del av förberedelserna inför den långa Asienresan. *Tre Kronor af Stockholm* slog följe då fartyget lämnade Stockholm.

FOTO: PER BJÖRKDAHL

Förutom att trimma in fartyget och besättningen inför den långa Asienresan så har Stockholmsbesöket även varit viktigt ur affärssynpunkt. Rederiet – Svenska Ostindiska Companiet har fått Greencarrier

som ny ägare och jobbar hårt för att knyta till sig nya affärspartners inför långresan.

På den nya hemsidan – gotheborg.se – märks ett nytt fokus, fartyget kallas inte längre *Ostindiefararen Göteborg* utan *Göteborg of Sweden*.

Någon som är sig lik i alla fall är *Göteborgs* befälhavare August Jansson. Många i vår besättning känner honom då han har seglat *Göteborg* och många andra segelfartyg i olika befattningar, just nu på *Sørlandet*. Visst var du styrman på *Gerda*, och även på *Tre Kronor* för cirka tio år sedan?

– Jag var matros, styrman och kapten på *Gerda* 2005-2010. Styrman och båtsman på *Tre Kronor* 2011, berättar August. Har för mig att du är uppvuxen i Roslagen, var bor du nu för tiden när du är iland?

– Jag är uppvuxen på Söderöra, utanför Blidö. Jag har bor fortfarande på Söderöra, men inte i mitt föräldrarhem.

Kan du beskriva känslan att föra *Göteborg*, hemma, igenom Stockholms skärgård?

– En helt obeskrivlig känsla. *Göteborg* är fartyget i mitt hjärta och skärgården är mitt hem. Det är väldigt speciellt, säger han.

Hur ser dina planer ut inför nästa års Kina-segling?

– Jag kommer att vara med på resan till Kina, förhoppningsvis hela vägen.

Vart bär det hän nu med *Sørlandet*?

– Nu är vi i Saint-Malo med *Sørlandet*. Därefter blir det Porto, följt av Cartagena, Madeira, Kanarieöarna, Kap Verde, Sydamerika, USA, Karibien, Azorerna och tillbaka till Europa, avslutar August.

Briggenbladet önskar August Fair winds! ■

/PER BJÖRKDAHL

August Jansson,
Göteborgs befälhavare.

Äventyret

En äldre mans funderingar

Moderna kommunikationsmetoder kan upplevas som både himmel o helvete när man blivit lite till åren. Min mor kände av framtiden, nittio år gammal, när hon svällde av berättarlust och fick en elektrisk skrivmaskin att trycka på. Själv är jag nu i en liknande situation när utvecklingen har pressat fram mobil- och datorteknik som hela tiden talar om möjligheter, men plågar mej med krav på nya registreringar och nya lösenord.

Men en dag är den där, på Facebook. Bilden av äventyr, lust o möjlighet för mej. En tvåmastad fullriggad *Tre Kronor*. I min närhet. Men nej, jag är inte riktigt frisk, problem med dålig hörsel o balans. Det går inte. Jo, men ändå. Jag anmäler mej o min Mona till en dagsseglat runt Arholma. Själva beslutet stärker mej o rätar upp ryggen. En råriggad tvåmastare, en urbild av ungdomens äventyrsfilmers Vasco da Gama, Robinson Cruse, pirater. Vad är äventyr för unga idag?

Vädret var bättre än väntat, inget regn. På fartyget arbetar besättningen, idel unga människor, med att dra o lossa i tackel o tåg.

Klättrar i riggen o lösgör seglen. Så kommer vinden, seglen sväller och motorerna tystnar. Vi seglar. En kunnig guide berättar om skärgård, öar o kobbar, människor o liv. Miljön, vattnet i Östersjön, sjöfågel, fisk o musslor. Vi får veta att blåmusslor lagrar upp Paracetamol, reningsverken klarar inte ta hand om läkemedelsrester.

Men vinden ger seglen buk och vi är mitt i äventyret. Båten är nybyggd, färdig på tidiga 2000-talet, men efter noggrann 1800-stil. Jag känner Odysseus' närvaro; "och natten grydde till dag och han seglade ständigt." Navigare necesse est. Äventyr. Fisksoppa till lunch o senare kaffefika. Dagen går o när vi åter närmar oss Gräddö fuktas det lite på våra regnkläder. En alldeles underbar upplevelse för mej och oss alla som deltog. Tack till besättning, guide o ledning för briggen *Tre Kronor* som gjorde detta möjligt. ■

Med vänlig hälsning, RUNE LUNDIN

8684

personer gillar*
Briggen Tre Kronor
på Facebook och
8735 följer* oss!

*28 september 2021
och ständigt ökande...

FOTO: LOTTA BAKER

Homecomingparty med Coronatouch

Sommarens planerade seglingar i Tall Ships Race lades på hyllan när organisationen på grund av Corona fick ställa in. Tråkigt för briggen *Tre Kronor* med besättning som hade fina placeringar att försvara men vi tar nya tag inför nästa race. Många hade bidragit för att göra vårt deltagande möjligt och tillsammans kunde vi fira ombord vid kajen att vi ändå gjorde några seglingar med fokus på ungdomspraktikanter ombord som bland annat fick några fina lärorika dagar till Gotland.

På kajen onsdagen den 8:e september bjöd

briggen på fint väder, trubadur med lite skön musik och skeppskocken John hade gjort restfest med ugnsgillad kyckling, bulgursallad med grönsaker och en sockerkakskavalkad med vaniljgräddor till dessert.

Föreningen och Bolaget tackade för bidrag och stöttning under säsongen och året som gått och flera intressanta samtal hölls och nya kontakter knöts. Som några sade "– vad härligt att äntligen kunna ses och vara ombord – hoppas Briggmåndagarna också kommer igång till hösten!" ■

/JOSEFIN SOLLANDER

Åländska skutbyggen

I juli sjösattes jakten *Alanta* i Mariehamns sjökvarter. Med god fart for hon utför stapelbädden och ner i sitt rätta element, under folkets jubel. Nu ligger hon vid kaj och inväntar rigg och inredning. Planen är att hon ska vara segelklar redan nästa sommar.

Under tiden går bygget av galeasen *Emelia* framåt. En helg i september kunde två spant lyftas på plats. *Emelia* är tänkt att bli den nya *Albanus*, när den trotjänaren så småningom ska gå i pension. Planen är att *Emelia* ska vara klar för sjösättning år 2024.

Skutbyggena på Åland går framåt! ■

/KERSTIN OTTERSTÅL

FOTO: KERSTIN OTTERSTÅL

Glimtar från säsongen 2021

Erik Selin klättrade ut på klyvarbommen den 14:e september för att fotografera när *Tre Kronors* matros Sara Källvik beslår klyvaren.

Tre Kronor under gång för maskin den 28 maj, fotograferad av Lars Wagnert från Norrhamnen i Vaxholm.

Matros Linnea Ludvigsson skålar i kaffe med Martin Toomingas, styrman och båtsman.

Från biblioteket i Skurup till brassarna på briggen

Om du seglar med på någon av *Tre Kronors* längre resor, sådär 4-5 dagar, är chansen stor att du träffar på en av våra flitigaste medseglare: **Ingrid Karlsson Espersson**. Hon har seglat med briggen minst tjugo gånger!

Hur började det här, Ingrid?

– År 2008 var *Ostindiefararen Götheborg* på besök i Ystad. Vi bor bara ett par mil därför, så jag och barna for dit. Det var massor med folk som ville komma ombord och se fartyget, så vi fick stå i kö en timme innan det var vår tur. Och när vi väl var ombord och blev guidade runt var det också fullt, man fick gå med små myrsteg och såg väl inte riktigt allt.

– Men jag blev så imponerad av hela fartyget, det fanns så mycket att titta på, och det luktade så gott av all tjära, berättar Ingrid.

Året därpå fick Ingrid syn på en intressant notis på Ostindiefararens hemsida.

– Det stod att man kunde ansöka att få segla med på *Götheborg*! Jag tänkte att jag säkert var för gammal, jag hade ju fyllt femtio, men jag ville i alla fall försöka. Så jag skickade in papperen – och kom med!

Ingrid, som aldrig seglat förr, seglade så jungman på *Ostindiefararen Götheborg*, i två veckor, från Lysekil, via norska Risør och Halmstad till Göteborg. Och blev både helt slut och helt "skutbiten" på kuppen.

– Det var tungt emellanåt. Jag är ganska höjdrädd, så i början var det jobbigt att klättra i riggen, säger Ingrid. I synnerhet när man ska upp i puttingvanten *) och måste häva sig upp...

De tjärade hamparepen ombord på *Götheborg*, tidstrogna men tungjobbade, kändes och också i händerna när Ingrid änt-

2013 seglade Ingrid (längst th) som volontärjungman på Götheborg. På bilden till vänster syns briggseglarna Mikaela Boltensörn och Johan Tideland.

FOTO: ERIK SELIN

ligen fick krypa till kojs efter avslutad vakt. Men ändå fick hon blodad tand och seglade med flera gånger. Och det räckte inte med *Götheborg*; Ingrid seglade med galeasen *Sarpen*, som ligger i Simrishamn, med ketchen *Astrid Finne*, Öckerö, och med *Christian Radich*, den stora norska fullriggaren.

– *Radich* seglade jag på under Tall Ships' Races 2014. Resan gick från Bergen i Norge till Esbjerg i Danmark. Man är ganska många medseglare på *Christian Radich*. Vi var 40 stycken i vår vakt, så det gäller att hålla sig framme när nåt ska göras.

Ingrid vill gärna vara med och ta i när segel ska sättas, trimmas eller beslås, när det är dags att brassa eller när man ska städa upp bland tamparna efter en manöver. Men allra helst står hon till rors.

Men hur hittade du till briggen? Du bor ju i Skåne!

– En tidigare befälhavare på *Ostindiefararen* la ut ett foto av ett skepp med vita segel mot en blå himmel, mycket vackert! Jag frågade honom vad det var för fartyg. Han svarade: "*Tre Kronor af Stockholm*. Den borde du segla med! Du kan inte uppleva bättre segling i Sverige", skrev han.

– Första gången seglade jag med från Karlskrona till Stockholm, det tog fyra dagar. Jag var på 8-12-vakten, och vi gick genom Kalmarsund en stjärnklar natt, med ledsegel satta, det var helt fantastiskt, säger Ingrid lyriskt.

– Så jag fastnade för briggen, och sen dess har jag seglat med så mycket och ofta jag kan. Barnen är stora nu, och min man klarar sig bra själv. Den enda jag behöver ta hänsyn till är katten, säger Ingrid.

Till vardags är Ingrid barnbibliotekarie i Skurup. Nyligen seglade hon med briggen igen, från Gräddö till Stockholm. Det blev inte så lång tur den här gången, men alltid något.

– Helst seglar jag lite längre sträckor, 4-5 dagar är lagom. Ibland blir jag lite sjösjuk, men det brukar gå över, säger Ingrid.

Vad är det bästa med att segla, Ingrid?

– Jag känner ett stort lugn ute på havet, det är så rogivande att vara nära elementen. Havet, himlen, vindarna!

– Förutom själva seglingen: oavsett vilken båt man seglar med träffar man alltid en massa trevliga människor, i olika åldrar och ofta från olika håll i världen.

– På briggen är det dessutom för det allra mesta en väldigt god stämning ombord. Jag känner mig alltid trygg när jag seglar med briggen. Och dessutom – på *Tre Kronor* får man ju så underbart god mat! ■

/KERSTIN OTTERSTÅL

*) puttingvanten är de korta vant som stöttar mårssalningen underifrån. De är fästa i de undre vanten och lutar oftast utåt, vilket gör att de är rätt knepiga att klättra upp i. På *Tre Kronor* är puttingvanten lodräta, vilket underlättar klättringen. (red:s anm.)

Christer Colliander är en av föreningens volontärer sedan ett antal år.

Nu i höst tar han över ansvaret att leda Öppet Skepp-gruppen efter Gunnar Lundh som har lett gruppen i många år. Här berättar Christer lite om vem han är och vad som händer med Öppet Skepp-gruppen framöver:

Ombord på Tre Kronor utanför Sandhamn hösten 2018.

Välkommen med i vår volontärgrupp Öppet Skepp!

Jag är född 1950. De första åren fram till skolstart bodde vi ömsom i Simpnäs i Stockholms norra skärgård, ömsom på diverse segelskutor i fraktfart som pappa var befälhavare på. Han hade en vision om miljövänliga transporter och ett mänskligt liv där familjen seglade med ombord. Mamma mönstrade kocka och jag och min bror delade hytt. Så fort vinden medgav satte pappa segel och stoppade huvudmaskin. När jag och min bror vaknade och hörde att maskinen var avstängd och man bara hörde ljuden från skrovet och riggen visste vi vilken min pappa skulle ha när vi kom upp; ett stort lyckligt flin när han klängde runt och trimmade segel. Pappa gick till sjöss vid 13 års ålder, och farfar såg till att han fick en god

Christer och lillebror Gunnar på tremastskonaren Roland 1956.

grundutbildning på fullriggaren *Abraham Rydberg* under en resa tur och retur för att lasta vete i Australien.

– Efter den starten har jag nästan alltid haft någon egen båt, just nu en Havsfidra för äventyr i Östersjön. Jag var elev på Flottans

Gladan sommaren 1968 och var med och vann Tall Ships' Race det året.

Jag är ingenjör, och har bland annat jobbat med civil, flygburen havsövervakning (mycket miljöövervakning) större delen av mitt yrkesverksamma liv. Efter pensioneringen har jag pluggat filosofi vid Stockholms Universitet. Mitt valspråk är "*Semper curiosus*", alltid nyfiken, säger Christer.

Hur kom du i kontakt med Briggen?

– Jag var ute och rastade hunden på Skepps-holmen, och snubblade över ett vackert fartygsbygge. Hittade en lapp med ett telefonnummer, pratade med **Sture Haglund** och blev medlem. På grund av mitt arbete hade jag ingen möjlighet att hjälpa till med själva bygget, men efter pensioneringen 2012 ville jag engagera mig mer och hänvisades till Gunnar Lundh och Volontärgruppen Öppet Skepp, fortsätter han.

Vad är drivande för ditt engagemang i Briggen Tre Kronor?

– Det är framför allt tre saker. För det första gäller det att bevara en hantverks- och sjöfartstradition som går förlorad om den inte förs vidare i praktiskt arbete med att bygga, underhålla och segla segelfartyg. För det andra gäller det att ge ungdomar en möjlighet att uppleva glädjen i att samverka i en be-

sättning som seglar ett vackert segelfartyg. Slutligen är det ett intresse för miljövänliga transporter och ett vettigt livstempo. Det är svårt att stressa när man är hänvisad till väder och vind!

– Sammantaget tror jag att människor i allmänhet, och ungdomar i synnerhet, växer som individer om dom får uppleva allt det här. Det ger goda människor som kan leva goda liv.

Vad händer med volontärgruppen Öppet Skepp?

– Det är med viss bävan jag nu tar över stafettpippen från Gunnar Lundh som ju har skapat och format den här verksamheten under många år, inte minst sedan jag gick med 2012. Vi bygger vidare på Gunnars enorma insats, och går systematiskt igenom hur vi på bästa sätt blir en resurs för att leva upp till visionen att "Briggen ska segla i 100 år".

– Föreningen har ju tre volontärgrupper, en som sysslar med underhåll, en som tillhandahåller volontärbesättning och så vi, Öppet Skepp, som hjälper till där det behövs. Framför allt när det gäller att visa upp fartyget i olika sammanhang, men min ambition är att vi ska kunna hjälpa till med extra insatser varhelst det behövs och vi har kompetens inom gruppen att hjälpa till.

– Det innebär bland annat att gruppen

ansvarar för Briggenmåndagar (vår föreläsningsserie med föredrag första måndagen i månaden), delta i och ibland ansvara för aktiviteter i samband med Båtmässan, olika kappseglingar, kajevent, partners/sponsor-sevent och traditionella Öppet Skepp där fartyget visas upp. Vi kan ställa upp med guider både vid kaj och under segling. Allt syftar till att i samverkan med föreningen, bolagen och de två andra volontärgrupperna sprida kännedom om briggen, värva medlemmar och värva deltagare i volontärgrupperna. Och förstås ha kul tillsammans när vi gör allt detta!

– Det här är saker som vi delvis gör redan idag, men vi kan alltid fila på det vi gör för att göra det bättre. Vi vill också uppmuntra till nya, vilda idéer att stämma av mot övriga intressenter. Endast fantasin sätter gränser. Vi får inte glömma att briggen byggdes av människor som vägrade inse att det var omöjligt!

Vad gör du när du inte jobbar med "briggen"?

– Jag tror starkt på den svenska förenings-traditionen. I mitt yrkesliv har jag ofta haft rollen som projektledare, och jag är helt fascinerad av vad en grupp människor med vitt skilda kunskaper och färdigheter kan åstadkomma om dom samlas kring en gemensam uppgift. Utöver Föreningen Briggen Tre Kronor är jag aktiv i min båtklubb och dessutom är jag med och spelar i Tannasg Pipe Band, ett veteranband av folk som var med när vi startade Sveriges första säckpipsband

Med säckpipsbandet Tannasg Pipe Band vid ett briggenarrangemang 2017.

FOTO: PER BJÖRKDAHL

för lite drygt 50 år sen. Ännu ett exempel på vad som kan åstadkommas av folk som inte begriper att något är omöjligt...

– För att det här ska bli riktigt bra behöver vi bli fler. Alla åldrar, tjejer o killar och med olika kompetenser. Du som känner att det vore trevligt att hjälpa till, någon timme om året eller några timmar i månaden, allt efter eget tycke och smak, får gärna höra av dig till mig på: christer.colliander@briggentrekronor.se.

Jag hoppas att snart få träffa er ombord på världens vackraste fartyg, briggen *Tre Kronor af Stockholm*, avslutar Christer. ■

/PER BJÖRKDAHL

Segling med behandlingshemmet Familjen Hatten

Den 5 augusti genomförde Briggen Tre Kronor en familjesegling tillsammans med behandlingshemmet Hatten. Initiativtagare till seglingen var Tryggve Martinsson, anställd på Briggen Tre kronor.

När vinden tillät satte vi segel och alla passagerare som ville hjälpa till ombord var välkomna att delta, under ledning av besätt-

ningen. Besättningen visar hur det går till så att alla kan vara med.

Under fyra timmar seglade vi ut från Kastellholmen och tillbaka, och till lunch serverades grillad kyckling med rotfrukter. Lunchen avslutades sedan med vaniljglass och hallon. ■

/LOTTA BAKER

Skärgårdens historia korta berättelser - då och nu

Författaren och journalisten Johan Bjurer har under ett tjugotal år skildrat Stockholms skärgård i flera böcker och åtskilliga reportage. I sin senaste bok *Skärgårdens historia, korta berättelser – då och nu* har han samlat ett femtiotal kortare berättelser.

Berättelserna skildrar levnadsöden, livet i skärgården, intressanta platser. Med många vackra bilder och korta texter berörs en rad ämnen som båthus och fästningar, fyrar och spritsmuggling, lotsar och fiskare, sjöslag och skeppsvrak, stenlabyrinter och säljakt.

För skärgårdsälskaren ger boken gott om inspiration och för oss "briggmänniskor" finns även ett kapitel om *Tre Kronor af Stockholm*. Texten är kanske inte helt korrekt men ändå trevlig.

Pris från 309 kronor. 223 sidor. I Ges ut på Balkong förlag och säljs bland annat på Akademibokhandeln och via Adlibris och Bokus. ■

/PER BJÖRKDAHL

Full returrätt inom 30 dagar efter leverans om du inte är nöjd!

Nu finns modellen av *Tre Kronor af Stockholm* till försäljning igen

Den vackra och mycket detaljerade modellen av *Tre Kronor af Stockholm* har måtten: L. 79 x B. 23 (rårna) x H. 63 cm. Priset är nu 19 000 kr inklusive moms. Ev. frakt tillkommer.

För mer information kontakta Sture Haglund på: 070-422 78 19 eller maila sture.haglund@briggentrekronor.se

Avsändare: Föreningen Briggen Tre Kronor
Örlogsvägen 11, Kastellholmen, 111 49 Stockholm

Fredrik Henrik af Chapman 300 år

Fredrik Henrik af Chapman var en av sin tids främsta skeppskonstruktörer i Europa. I Sverige var han dessutom pionjär inom moderna ingenjörsmetoder. I höst uppmärksammar Sjöhistoriska museet Chapman med utställningar, föredrag och fördjupningar i samlingarna.

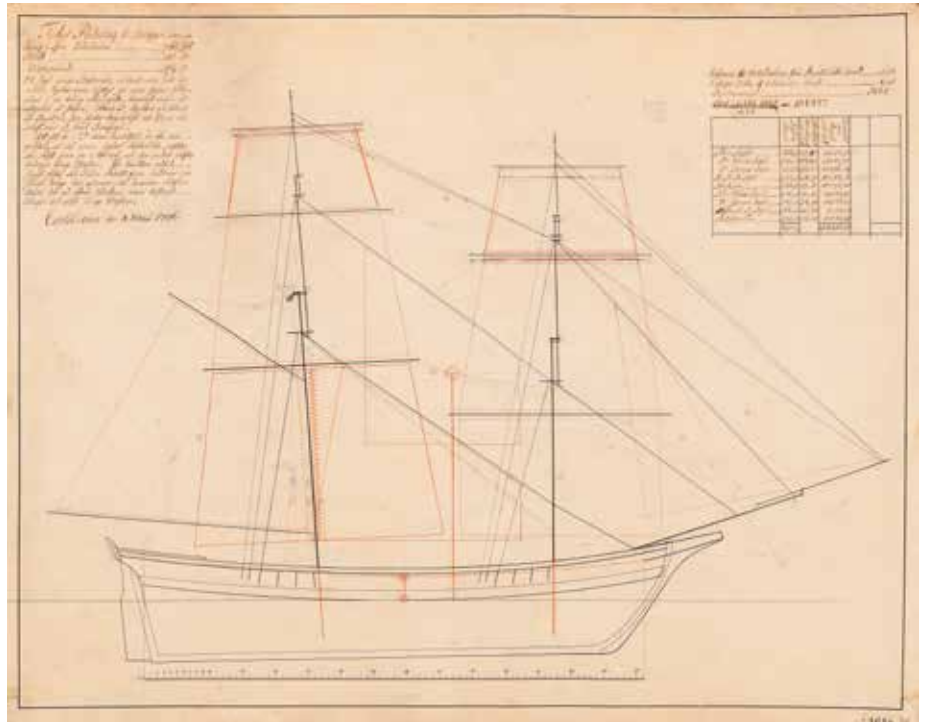
Skeppskonstruktören, viceamiralen och vetenskapsmannen **Fredrik Henrik af Chapman** föddes den 9 september 1721. På hans 300-årsdag inleddes höstens tema på Sjöhistoriska med invigning av en ny utställning.

Fredrik Henrik af Chapman tillhörde en ny generation europeiska skeppsbyggare som började använda vetenskapliga rön där praktisk kunskap och erfarenhet tidigare varit rådande. Nu skulle systematiska metoder och avancerade matematiska beräkningar förhindra och förebygga dyrbara felkonstruktioner. Detta arbete låg till grund för hans uppdrag i upprustningen av den svenska flottan.

Till skillnad från många av sina föregångare, som gärna höll hårt i sina yrkeshemligheter, lät af Chapman publicera sina ritningar och iakttagelser, i verk som *Architectura Navalis Mercatoria* och *Tractat om Skepps-Byggeriet*. Hans sätt att arbeta fick därför stort inflytande på skeppsbyggeriet både i Sverige och utomlands. Sjöhistoriska museet har en unik samling av Chapmans modeller, ritningar och arkivhandlingar i original.

Fredrik Henrik af Chapman vid sitt arbetsbord cirka 1778. I handen håller Chapman en bunt fartygsritningar och på bröstet bär han Vasaorden. Porträtt i olja av Lorens Pasch den yngre.

Tackelritning för briggen Svalan (1797) som konstruerades efter Fredrik Henrik af Chapmans så kallade relaxationsmetod. Enligt denna skulle akterskeppets diagonaler göras rätlinjiga mot stäven. Fartyget var bestyckat med tio kanoner: två sexpundskanoner och åtta tolvpundskarronader. Fakta: skrov, längd 24,40 m, bredd 6,08 m, djupgående 2,89 m, besättning 36 personer, displacement 195 ton. Bild: Digitalt museum

Fredrik Henrik af Chapmans minne hedrades den 9 september med en flaggceremoni utanför Sjöhistoriska museet i Stockholm med åtföljande lunch i museets Minneshall på initiativ av Sällskapet F H af Chapman i samarbete med museet. Ett anförande hölls av sällskapets ordförande **Staffan Hansson** och en sextett ur Marinens musikkår medverkade. Flagghissningen utanför museet skedde på kopian av masten från briggen *Gladan*, masten tillverkades 1999 av byggstyrkan från vårt briggbygge.

Bland de många fartyg af Chapman ritade och byggde fanns briggen *Svalan* 1797. Den byggdes enligt de principer för ett välseglande fartyg som Chapman tagit fram genom matematiska beräkningar och experiment och han var mycket nöjd med resultatet. *Svalan* blev därför förebild för de tiotal briggar som byggdes för flottan under 1800-talet, däribland briggen *Gladan* 1857, denna proportionellt större än *Svalan* och liksom de övriga med uppdaterad tackling – *Svalans* tackelritning ovan har fockmasten rak eller till och med lätt framåtlutad på 1700-talsmanér. Skrovet till vår brigg *Tre Kronor* af

Under 1780-talet seriebyggde af Chapman under några få år 10 st linjeskepp och 10 st fregatter i det så kallade Wasaskjulet i Karlskrona. Tidigare kunde ett bygge av en fregatt pågå i upp till sex år, och då på en helt öppen stapelbädd. Själva Wasaskjulet konstruerades dock inte av af Chapman, däremot utvecklade han idéerna och metoderna för serieproduktion vilket var mer än hundra år före starten av industriell serieproduktion.

Stockholm byggdes i stort sett efter Gladans skrovritningar medan *Gladan* mätte 28,4 meter och *Tre Kronor* 35 meter exklusive bogspröt. *Tre Kronor* kan därmed sägas ha ett visst ursprung i Chapmans beräkningar och konstruktioner. ■

/PER BJÖRKDAHL